

**»Mladi za napredek Maribora 2019«
36. srečanje**

**POZOR, HUD PES -
ŠOLANJE PSOV, DA ALI NE?**

Raziskovalno področje VETERINARSTVO

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: ZARA GODEC, NIVES FURLAN, VITA ROJS
Mentor: KATJA SORŠAK GODEC, KAROLINA PURGAJ

Šola: OŠ KAMNICA

Število točk: 146

Mesto: 2

Priznanje: srebrno

Maribor, februar 2019

**»Mladi za napredek Maribora 2019«
36. srečanje**

**POZOR, HUD PES -
ŠOLANJE PSOV, DA ALI NE?**

Raziskovalno področje VETERINARSTVO

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, februar 2019

KAZALO

KAZALO.....	2
POVZETEK	3
ZAHVALA.....	4
1.UVOD.....	5
1.2 Hipoteze.....	5
1.3 Zgodovina psov	5
1.4 Vrste šolanja in pripomočki	6
1.5 Učne discipline	9
1.5 Učni pripomočki.....	11
1.6 Obveznosti lastnikov in skrbnikov psov na javnih mestih.....	14
1.7 Zakonsko določene dolžnosti lastnikov psov.....	14
2. METODOLOGIJA DELA	15
2.1 Anketa	15
2.2 Primerjava psa šolanega v pasji šoli, psa med šolanjem v pasji šoli in psa šolanega na domu	21
2.3 Intervju z inštruktorico za šolanje psov	27
3. ZAKLJUČEK.....	28
4. DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	30

POVZETEK

Temo naše raziskovalne naloge smo avtorice izbrale zato, ker imava dve od avtoric psa, eden je že šolan, druga psička pa se še šola. Avtorice raziskovalne naloge smo z raziskovanjem želele poiskati razliko med šolanimi in nešolanimi psi. Raziskovanja smo se lotile najprej s preučevanjem pisnih virov. Po preučevanju pisnih virov smo se lotile priprave ankete za učence naše šole. Kasneje smo primerjale, kako učinkovito psi izpolnjujejo osnovne ukaze poslušnosti. Izvedle smo intervju z inštruktorico za šolanje psov. Ugotovile smo, da je pes najbolj priljubljen hišni ljubljencek med učenci naše šole. Ugotovile smo, da je šolanje psov v pasji šoli bolj učinkovito in vedenje šolanih psov bolj predvidljivo. Večina psov učencev naše šole ni šolanih. Našim učencem se šolanje psov ne zdi pomembno oziroma nimajo časa za šolanje. V raziskovalni nalogi smo predstavile osnovne ukaze poslušnosti pri psu in pripomočke, ki se uporabljajo pri šolanju psov.

ZAHVALA

Za pomoč pri nastajanju raziskovalne naloge bi se želele zahvaliti vsem, ki so nam omogočili raziskovanje. Zahvala gre mentoricama za pomoč in spodbudo. Zahvaljujemo se učencem naše šole, ki so sodelovali v anketi. Za pomoč pri izdelavi naloge se zahvaljujemo tudi sošolki in njenemu psičku Bobiju ter vaditeljici psov iz Kinološkega društva Maribor. Zahvaljujemo se tudi našim staršem za vso pomoč in spodbudo.

1.UVOD

Temo naše raziskovalne naloge smo avtorice izbrale zato, ker imava dve od avtoric psa, eden je že šolan, druga psička pa se še šola. Avtorice raziskovalne naloge smo z raziskovanjem želele poiskati razliko med šolanimi in nešolanimi psi. Obiskale smo Kinološko Društvo Maribor, kjer smo si ogledale kako poteka šolanje psov, ter izvedle intervju z inštruktorico za šolanje psov. Z našo raziskovalno nalogo želimo doseči, da bi se več psov šolalo, saj se nekateri ljudje bojijo psov, ker se nešolani psi velikokrat neprimerno vedejo, skačejo na ljudi ter pogosto pri ljudeh vzbujajo strah.

1.2 Hipoteze ali predpostavke

Da bi lažje rešile zastavljene probleme ter dosegle zastavljene cilje smo zapisale naslednje hipoteze:

Hipoteza 1

Vedenje šolanih psov je bolj predvidljivo od nešolanih psov.

Hipoteza 2

Psi učencev naše šole so šolani.

Hipoteza 3

V pasji šoli se pes šola bolj učinkovito.

Hipoteza 4

Pes je je najbolj priljubljen hišni ljubljeneček.

Hipoteza 5

Psi učencev naše šole so šolani na domu, saj je pasja šola predraga.

1.3 Zgodovina psov

Ko preučujemo zgodovino psov, gre pravzaprav za zgodovino odnosa med človekom in psom. Ljudje že od samega začetka v tem odnosu iščemo varnost, pomoč pri paši in lovu ter

družabništvo, ki je danes postalo prevladujoča ¹karakteristika v razmerju med človekom in njegovim najboljšim živalskim prijateljem. (Mr. Pet. Dostopno na: <https://www.mrpet.si/evolucija-psov-zgodovina-razvoja-psa-p-15595.aspx> (1.1.2019))

Pes ni le človekov najboljši prijatelj – verjetno je celo njegov najstarejši prijatelj. Arheološki dokazi pričajo, da je bil pes prva udomačena žival. Najstarejši zapisi segajo celo 10.000 let pr. n. št. Sedanje raziskave pa dopuščajo možnost, da so bili psi kot ljubljenci prisotni še mnogo prej in da ima tri četrtine psov, ki živijo še danes, svojega prednika v volkulji, ki je živela pred 100.000 leti (O'Neill, 1999, 10).

Prav tako kot mačke, medvedi in ostale današnje mesojede živali imajo tudi psi svojega prednika v miacidu, podlasici podobni živali, ki je živela pred približno 60 milijoni let.

LO MAS ZOORPRENDENTE DE INTERNET EN CUANTAFUNA.COM

Slika1: Miacid,

https://statics.memondo.com/p/99/cfs/2014/02/CF_15169_47f587340f0f439c9c06503c2d77bac9_gatos_miacid_el_ultimo_antepasado_comun_del_perro_y_el_gato.jpg?cb=5975222.

Rod psov se je potem nekako začel razvijati pred 20 milijoni let s Cynodictusom, potomcem miacida, ki je bil podoben ²mungu. Razvoj se je nadaljeval in prva najstarejša vrsta sorodnikov je bila ³Hesperocyon (O'Neill, 1999, 5).

1.4 Vrste šolanja in pripomočki

¹ prikaz

² Majhna zver, ki se hrani s kačami in podganami

³ Izumrli rod candis

1. Šolanje

Ljudje smo že od našega rojstva naprej vključeni v proces učenja, s katerim spoznavamo svet okoli sebe in se znamo vanj vključevati. Skozi učenje se naučimo gibati, sporazumevati ter obvladovati številne veščine. Ožji pojem učenja je izobraževanje oziroma šolanje, preko katerega pridobivamo ustrezna znanja ter si razvijamo določene sposobnosti in veščine.

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je beseda šolanje oziroma šolati razložena kot " 1. omogočati komu, da (si) načrtno pridobiva znanje, spretnosti; 2. poučevati koga z namenom, da si načrtno pridobiva znanje, spretnosti za opravljanje določenega poklica; 3. z vajo delati kaj bolj sposobno"

(<https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=%C5%A1olati> (15. 1. 2019)).

Za ustrezno sobivanje s psom se je prav tako potrebno izobraziti, saj nam bo s tem prihranjenih mnogo težav, doma in izven doma v javnosti.

2. Vzgoja mladička

Vsak bodoči lastnik psa se mora pred prihodom mladička pripraviti. Pomembno je, da pripraviš ustrezen prostor za novega člana družine. Dobro je, da odstranimo stvari, ki bi jih lahko pojedel, jih zlomil ali pa se na njih tudi poškodoval. Zraven tega še moramo izbrati pravilno opremo za psa, npr. pasjo hrano, svežo vodo, ovratnico in povodec, pripomočke za nego in pa tudi udobno ležišče. Ko mladička prvič pripeljemo domov, ga predstavimo novemu okolju in tudi pomembnim stvarem kot so kje bo spal, jedel in pil in tudi opravljal potrebo. S tem se že začne vzgoja psa. Pri tem ga lahko tudi naučimo nekaj osnovnih ukazov kot so sedi, prostor, čakaj, sem, fuj, pusti to in pozornost.

3. Šolanje je nuja

Sama beseda vzgoja je najpomembnejši del naše skrbi za psa. Nevzgojen pes je namreč podoben avtomobilu s pokvarjenimi zavorami - je nezanesljiv, dokler ne odpravimo pomanjkljivosti, pa tudi morebitno nevaren. Tako rekoč vsi psi, razen najbolj dominantnih, uživajo v učenju, saj znanje pomeni miselno spodbudo (Fogle, 1979, 75).

Tako kot morajo otroci po vrtcu iti v osnovno šolo, se priporoča, da gredo pasji mladiči po oddaji novemu lastniku v dobro pasjo šolo. To je pomembno zaradi nadaljnje socializacije mladega psa. Pomembno je pa tudi, da izberejo lastniki psov primerno in preverjeno pasjo šolo. Po internetnih registriranih podatkih je v Sloveniji približno 62 pasjih šol (<https://www.mrpet.si/pasje-sole-s-134.aspx> (17. 12. 2018)).

Če pa lastniki ne želijo oziroma nimajo časa, da bi hodili v pasjo šolo, lahko psa učijo tudi na domu. Pri tem potrebujejo veliko časa in pripravljenosti za redno delo. Pri šolanju v pasji šoli je prednost v socializaciji psa, saj se v pasji šoli učijo tudi drugi psi.

Slika 2:Knjige za šolanje psa,
(fotografija avtorja).

Obstaja več vrst šolanja, šolanje psa na domu in v pasji šoli. V pasji šoli poznamo več programov šolanja: **pasji vrtec**, ki je namenjen psom do 4. mesece starosti in temelji na druženju, medsebojnem spoznavanju psov in vodnikov ter seznanjanjem z različnimi situacijami in odzivu nanje. 2. program je **mala šola** in je namenjena psom od 4. do 9. meseca starosti. Program se izvaja predvsem skozi igro, ki jo nadzira vodnik ob pomoči inštruktorja. Tako pes v zgodnji dobi pridobiva potrebna znanja za nadaljnjo delo brez negativnih izkušenj. 3. program je **osnovno šolanje**. Osnovno šolanje se izvaja po treh uradnih programih Kinološke zveze Slovenije (KZS) z različno stopnjo zahtevnosti. Najosnovnejši je program A, ki je sestavljen zgolj iz vaj poslušnosti. Zahtevnejši je program B-BH, ki so mu dodane vaje v urbanem okolju, kjer se morajo psi pravilno odzvati na različne situacije ter teoretični del za vodnika. Po uspešno opravljenem osnovnem šolanju je možnost **nadaljevanja šolanja** v tako imenovanih klasičnih kinoloških disciplinah po naslednjih programih: IPO-I, II in III. Po zadnjem programu potekajo tudi tekmovanja na najvišjih nivojih. Razmeroma nova disciplina je **agility**, ki je prišla k nam iz Anglije. Sama beseda pomeni gibčnost oziroma spretnost. Pri tej disciplini mora pes brez napake in čim hitreje premagati parkur, ki je sestavljen iz najrazličnejših preskokov, prehodov skozi tunele preko gugalnic, mostov in palisad ter slaloma.

Pasji frizbi (ang. dogfrisbee, disc dog) je razmeroma mlad kinološki šport v Evropi, ki se hitro razširja in priteguje čedalje več ljubiteljev. Začel se je v Ameriki v sedemdesetih letih. Glavni poudarek tega športa je na tem, da uživata pes in vodnik pri varnem in spretnem metanju in lovljenju frizbijev (http://www.kinolosko-drustvo.com/cgi-bin/stran.pl?id=1&templ=0&izris=psiHTML&st_strani=4&jezik=slo (2. 12. 2018)).

1.4 Učne discipline

Lastniki lahko svojega psa naučijo mnogih trikov, zelo pomembno pa je, da pes obvlada osnovne discipline: odpoklic 'sem', pozornost na vodnika in poleg, sedi in prostor ter čakaj.

- Odpoklic 'sem'

Cilj vaje je, da ko psa pokličete z zvočnim znakom, takoj in z veseljem priteče k vam.

Slika 3: Odpoklic 'sem',
(<https://www.mrpet.si/Images/CUV/Vse%20o%20psih/DSC6100.JPG>).

- Pozornost na vodnika in poleg

Cilj vaje pozornost na vodnika je, da na signal pes pogleda vodnika v oči.

Pri disciplini poleg pes na znak poleg na popuščenem povodcu hodi tik zraven vodnika.

Njegova glava je približno v višini vaših kolen (Schlegl-Kofler, 2007, 15-16).

Slika 4: Ukaz »poleg«,
(<https://www.mrpet.si/Images/CUV/Vse%20o%20psih/Hungarian-Pointing-Dog-Dog-Training-Dog-School-672717.jpg>).

- Sedi

Cilj vaje je, da se pes na vodnikov zvočni znak 'sedi' takoj usede (Schlegl-Kofler, 2007,15).

Slika 5: Ukaz »sedi«,
(https://www.mrpet.si/Images/CUV/Vse%20o%20psih/dog-2743705_960_720.jpg).

- Prostor

Cilj vaje je, da se pes na zvočni znak 'prostor' hitro uleže (Schlegl-Kofler, 2007,16).

Slika 6: Ukaz »prostor«, (<https://www.dressagechien.net/wp-content/uploads/2018/12/berger-australien.jpg>).

- Čakaj

Cilj vaje je, da pes čaka sede ali leže tam, kjer mu je vodnik določil, tudi ko se vodnik oddalji, ampak je še vedno v vidnem polju (Schlegl-Kofler, 2007,17).

Slika 7: Ukaz »čakaj«, (<https://www.kosmatasreca.si/wp-content/uploads/2012/01/dogsit.jpg>).

1.5 Učni pripomočki

Pri učenju psa lastnik (v nadaljevanju vodnik) uporablja različne pripomočke: ovratnico in povodec, priboljške ali hrano ter igračo.

- Ovratnica in povodec

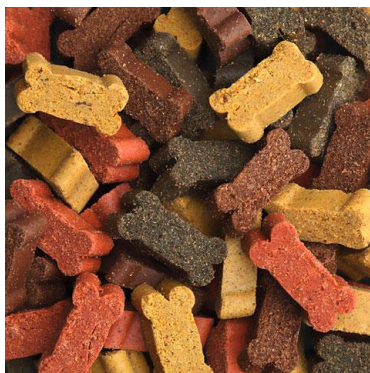
Povodec je pripomoček, s katerim imamo psa pod kontrolo, saj ga s tem držimo pri sebi. Za vsak dan in za vadbo je najprimernejši najlonski ali usnjen povodec s karabinom za nastavljanje dolžine.

Slika 8: Povodec,
(<https://cdn.shopify.com/s/files/1/1467/3912/products/02701.jpg?v=1484693211>).

- Priboljški

S priboljški, ki so lahko v obliki briketov ali hrane, ki jo pes obožuje, načrtno psa nagradujemo. Priboljške damo v torbico za priboljške ali staro jakno, ki nam je ne bo škoda, če bodo žepi mastni od hrane. Izogibajmo se plastičnim vrečkam, saj je jemanje priboljškov iz nje precej nerodno.

Slika 9: Priboljški,
(<http://www.comfort-dog.si/images/81422+10.jpg>).

- Igrača

Igrača je pripomoček, s katerim psa nagradimo za uspešno vadbo. Primerne so tiste igrače, ki jih lahko človek in pes držita hkrati in jih lahko dobro vlečemo po tleh (npr. vrv ali žoga na vrvici) (Schlegl-Kofler, 2007,1).

Slika 10: Igrača,
(<https://www.aro.si/wp-content/uploads/2016/07/pasja-igraca-z-vrvjo-zoga-3.jpg>).

Občasno oziroma v določenih primerih lahko za šolanje psa uporabljamo tudi kliker (majhno škatlico, ki oddaja zvok, ki psa spomni na neko dejanje) in dobro je, da na njem lahko nastavimo jakost klika.

Med vadbo pa seveda ne smemo pozabiti na vodo in posodico za vodo, saj bo pes med ali po vadbi zagotovo tudi žejen.

(<https://pasja-sola.si/oprema-za-uspesno-solanje-psa/>,<https://www.mrpet.si/kako-uporabljeni-kliker-p-17703.aspx> (2. 12. 2018)).

- Prostor za šolanje

Pri šolanju psa je zelo pomemben tudi prostor za učenje, ki mora biti ustrezen in varen, zavedati pa se moramo, da je pri učenju pomemben tudi čas, da se lahko posvetimo vsem vajam, ki jih želimo izvajati. Le tako bo naše šolanje uspešno, saj je pri šolanju psa pomembno, da smo pri vadbi dosledni, da vaje potekajo redno in da se zavedamo, da je bistveni pogoj za uspešno učenje pravilna komunikacija med človekom in psom (Schlegl-Kofler, 2007,6).

Slika 11: Prostor za šolanje,

1.6 Obveznosti lastnikov in skrbnikov psov na javnih mestih

Tako kot ljudje, morajo tudi psi imeti svoja pravila. Pravil je veliko, spodaj pa smo navedle najbolj poznana in pomembna:

1. Lastnik mora za psom na javnem mestu vedno pobrati iztrebke.
2. Na javnih prevoznih sredstvih mora pes nositi nagobčnik.
3. Na javnem mestu mora biti pes vedno privezan (na povodcu).
4. Psov ni dovoljeno voditi na:
 - otroška igrišča in zelenice v bližini vzgojno-varstvenih ustanov;
 - pokopališča;
 - javna zbiranja;
 - druge površine, ki so označene s posebnimi oznakami.

To ne velja za pse vodnike – policijske, vojaške in spremljevalce slepih in invalidov.

1.7 Zakonsko določene dolžnosti lastnikov psov

Po Zakonu o zaščiti živali je lastnik psa dolžan:

1. Psa prijaviti in cepiti proti steklini, priporočljivo je tudi cepljenje proti pasjim kužnim boleznim.
2. Psa oskrbovati s svežo vodo in hrano.
3. Psu urediti ustrezno bivališče iz naravnih materialov na vseh straneh ter ga zaščititi pred vremenskimi nevšečnostmi (sončna pripeka, dež, ...).
4. Pasja uta (oziroma pesjak) mora biti primerna velikosti psa; v notranjosti ute naj se pes nemoteno obrača in stoji, dolžina ute naj bo velika za psa in pol, širina v izmeri 2/3 dolžine psa, s suhim prostorom (deske pred uto) za počitek zunaj ute.
5. Psu je treba zagotoviti svobodo gibanja in dnevni izpust.
6. Pretežki verigi in pretesni ovratnici se je treba izogibati, primernejši je čim lažji in primerno dolg (najmanj 5 metrov) povodec, pritrjen na napeti žici.
7. Zagotoviti primerno nego in ustrezno zdravljenje v primeru bolezni.

8. Z zagotovitvijo sterilizacije, kastracije, osamitve ali kontracepcije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali.
9. Za vzrejo psov (vzgoja mladičev) mora lastnik urediti poseben prostor, ki mora ustrezati higienskim pogojem. Pristojen organ lahko prepove vzrejo psov tistemu, ki za to nima ustreznih prostorov ali sicer ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjih točk.
10. Kaznivo je vsako fizično nasilje nad psom in zapuščanje psa.
11. Za humano usmrtitev (evtanazijo) psa je pristojna samo veterinarska ambulanta.

<http://www.dzzz-posavje.org/zakonske-dol382nosti-lastnikov.html>,

ZAKONSKO

DOLOČENE DOLŽNOSTI LASTNIKOV PSOV, 2007 (1. 12. 2018)

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-2841/odlok-o-obveznostih-lastnikov-in-skrbnikov-psov-na-javnih-mestih-na-obmocju-obcine-mokronog---trebelno/#1.%C2%A0%C4%8Dlen>. URADNI LIST RS, 2016 (1. 12. 2018)

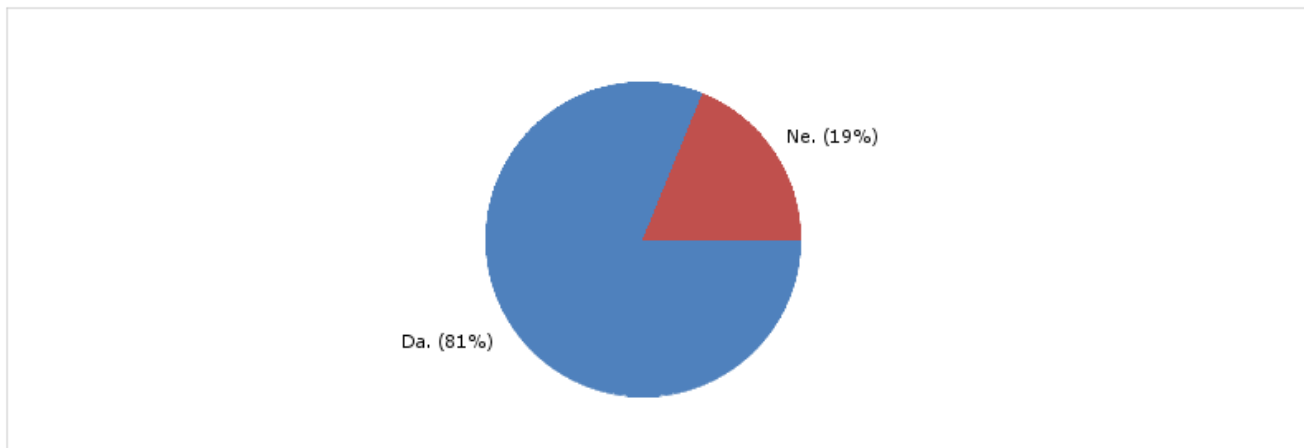
2. METODOLOGIJA DELA

Naše raziskovalne naloge smo se lotile tako, da smo najprej v knjižnici poiskale literaturo, ki zadeva področje raziskovanja. Literaturo smo nato preučile in pripravile teoretični del naše raziskovalne naloge. Po preučevanju pisnih virov smo se lotile priprave ankete za učence naše šole. Pri tem smo se poslužile spletne aplikacije 1KA. Aplikacija nam je omogočila pripravo ankete na spletu, spletno anketiranje in analizo podatkov. Hkrati pa smo izvedle še intervju z voditeljico psov na Kinološkem društvu Maribor. Primerjale smo psičko, ki je šolana na domu in psa, ki sta se šolala v pasji šoli pri izvajanju osnovnih ukazov.

2.1 Rezultati

Med učenci šole, katero obiskujemo avtorice, smo v mesecu decembru 2018 izvedle spletno anketo. Anketo je izpolnilo 121 anketirancev, od tega je 60 anketirancev moškega spola, 61 pa ženskega spola. Anketo so izpolnjevali učenci od 4. do 9. razreda in za vsak razred smo izbrale en oddelek. Anketa je bila javno dostopna na šolski spletni strani, zato je prišlo do odstopanja pri starosti anketirancev, saj so na anketo odgovorili tudi nekateri odrasli. Povprečna starost anketirancev je bila 12, 2 leti.

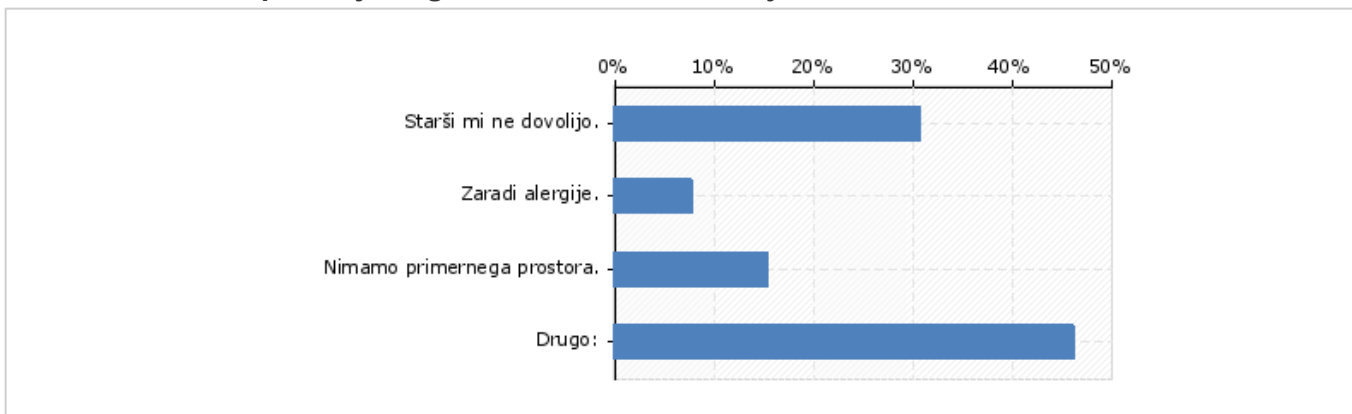
Graf 1 Ali imaš hišnega ljubljénčka?

Iz grafa 1 je razvidno, da ima 99 učencev ali 81% hišnega ljubljénčka, 23 učencev ali 19% pa hišnega ljubljénčka nima.

Pri vprašanju 4 (graf 5) smo anketirance prosile za pojasnitev, zakaj hišnega ljubljénčka nimajo.

Graf 2 Če si na 3. vprašanje odgovoril z ne, označi zakaj ne?

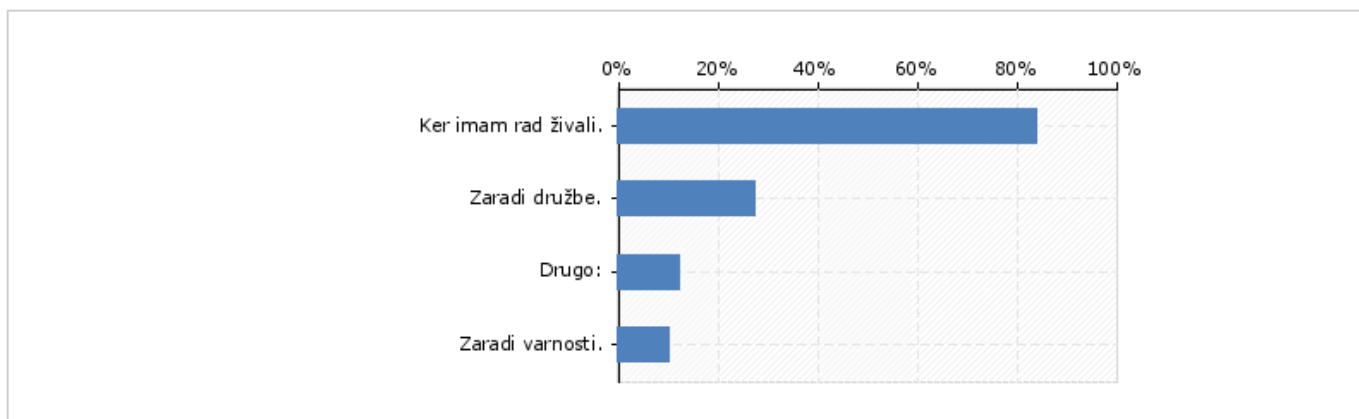

Na 4. vprašanje je odgovarjalo 26 anketirancev. Gre za neskladje s 3. vprašanjem, saj je tam 23 anketirancev odgovorilo, da nimajo hišnega ljubljénčka. Sklepamo, da nekateri anketiranci niso dobro prebrali navodil in so kljub temu odgovarjali na to vprašanje.

Anketa nam pokaže, da 5 učencem ali 8% starši ne dovolijo imeti hišnega ljubljénčka. 4 učenci ali 2% nimajo primernega prostora za hišnega ljubljénčka. 2 učenca ali 1% pa imata alergijo in zato doma ne morejo imeti hišnega ljubljénčka.

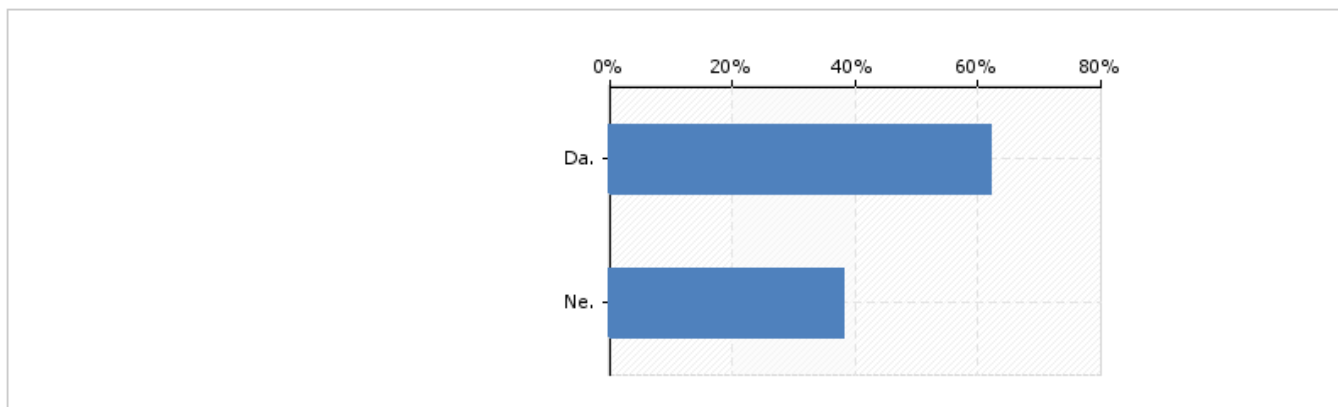
11 učencev je navedlo druge odgovore, med njimi prevladujeta odgovora, da nimajo časa ali da v kratkem času hišnega ljubljénčka dobijo.

Graf 3 Zakaj imaš hišnega ljubljénčka?

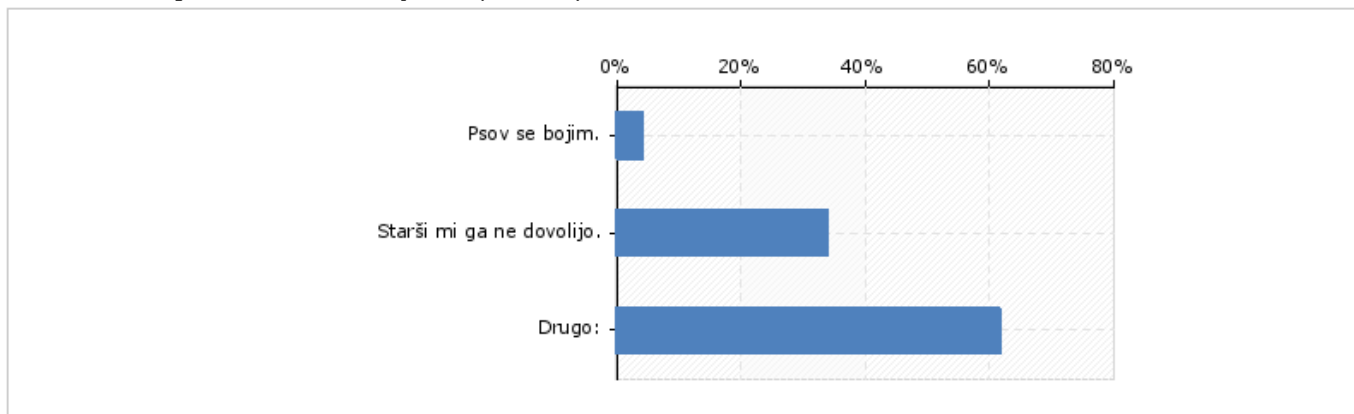
Na 5. vprašanje je odgovarjalo 99 učencev, ki imajo hišnega ljubljénčka. 84 % je odgovorilo, da imajo hišnega ljubljénčka, ker imajo radi živali. Razlog, da imajo hišnega ljubljénčka je tudi družba in varnost.

Graf 4 Ali imate doma psa?

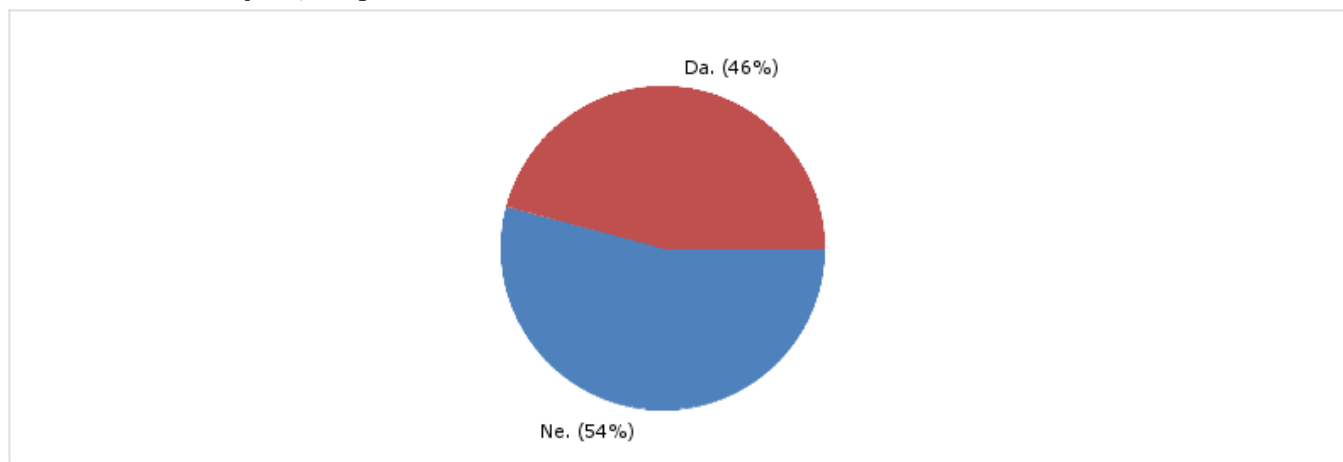
Graf nam pokaže, da ima 75 učencev ali 62 % psa kot hišnega ljubljénčka, 46 učencev ali 38% psa doma nimajo.

Graf 5 Zakaj doma nimate psa?(n = 47)

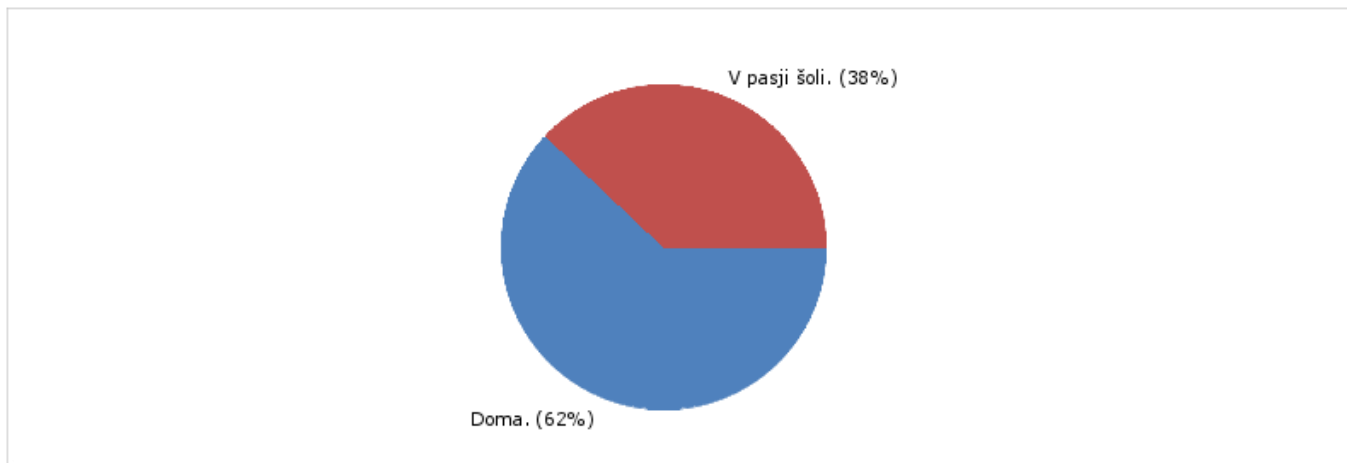
Graf 5 nam pokaže, da je na vprašanje zakaj doma nimate psa odgovorilo 47 učencev, 16 učencem ali 34% starši psa ne dovolijo imeti, 2 učenca ali 4% se psov boji. 29 učencev ali 62% navaja druge razloge. Med njimi prevladuje pomanjkanje časa in prostora za psa, alergije oziroma imajo druge hišne ljubljence.

Graf 6 Če imaš psa, ali je šolan?

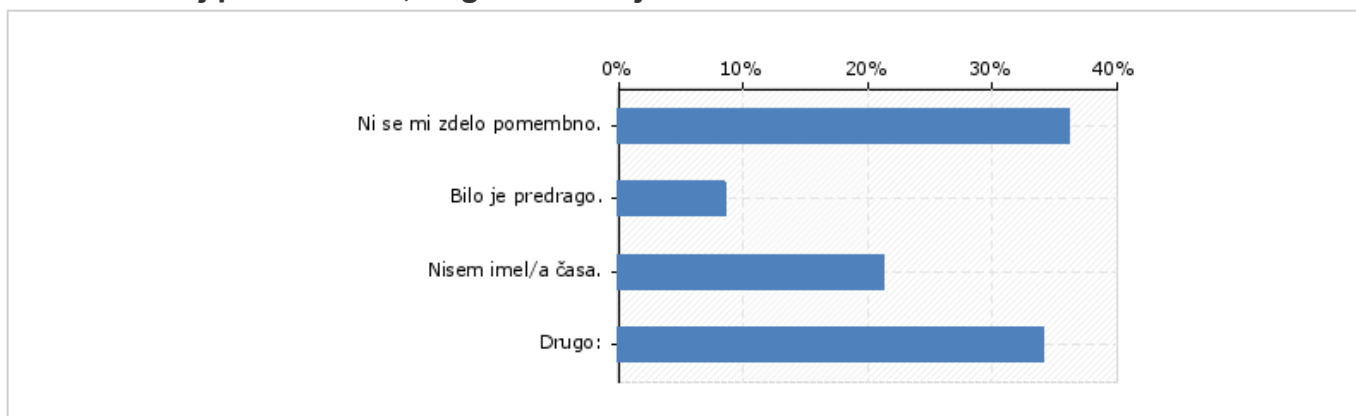
Na vprašanje ali je pes šolan, je odgovoril 85 učencev. Ponovno ugotavljamo, da učenci niso natančno prebrali navodil za izpolnjevanje ankete, saj smo v vprašanju 6 ugotovili, da ima psa 75 učencev. 54% anketirancev je odgovorilo, da njihov pes ni šolan. 46% odstotkov pa je odgovorilo, da je pes šolan.

Graf 7 Ali si psa šolal sam doma ali v pasji šoli?

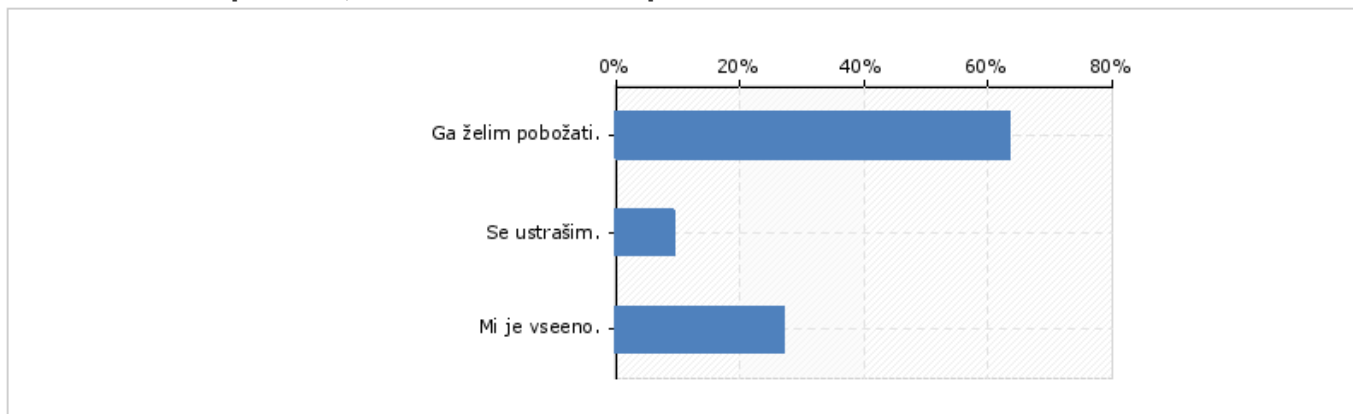
Na vprašanje ali je tvoj pes šolan doma je odgovorilo 62% anketirancev, 38% pa jih je odgovorilo, da je njihov pes šolan v pasji šoli. Sklepamo lahko, da so naši učenci oziroma njihovi starši manj naklonjeni šolanju psov na domu.

Graf 8 Če tvoj pes ni šolan, odgovori zakaj ni?

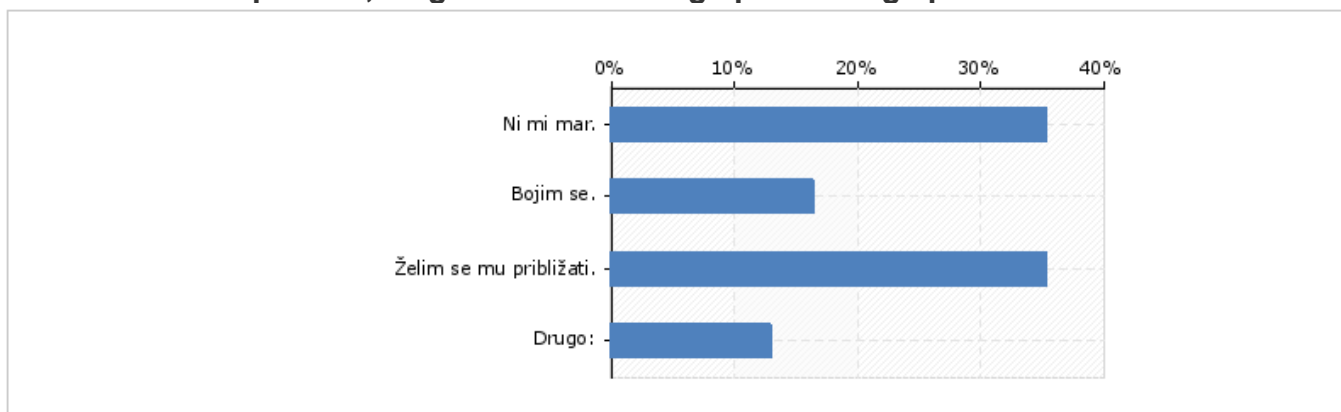
Graf nam prikazuje, da se 17 učencem ali 36% šolanje psa ne zdi pomembno. 4 učenci ali 9% menijo, da je šolanje predrago. 10 učencev ali 21% nima časa, da bi psa šolalo. 16 učencev ali 34% navaja druge razloge, in sicer, da je pes premlad ali prestar za šolanje.

Graf 9 Kako se počutiš, ko na cesti srečaš psa?

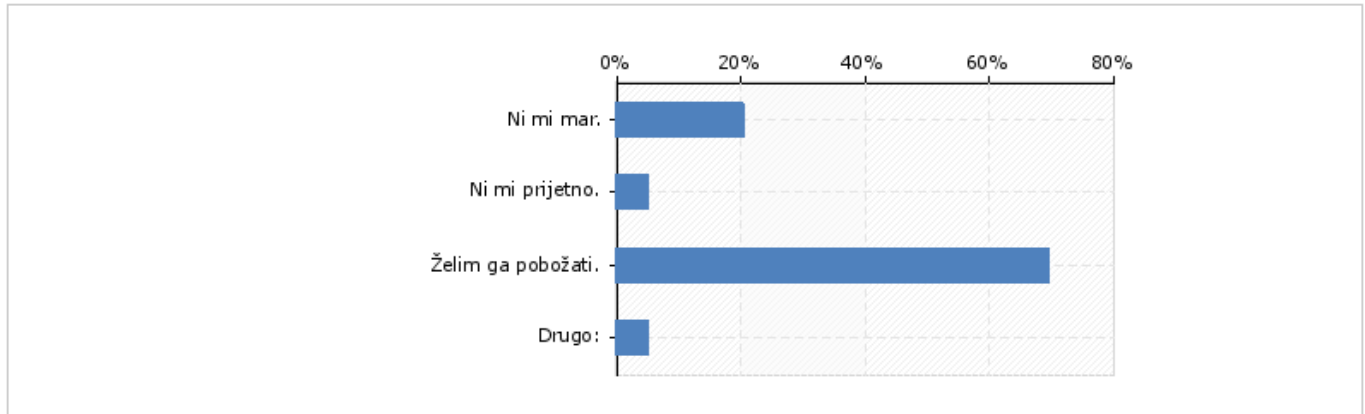
Na vprašanje, kako se počutiš, ko na cesti srečaš psa je odgovorilo 118 učencev. 75 učencev ali 64% je odgovorilo, da ga želi pobožati, 11 učencev ali 9% se psa ustraši. 32 učencem ali 27% je vseeno. Sklepamo lahko, da se naši učenci psom na cesti ne bojijo.

Graf 10 Kako se počutiš, če greš mimo velikega privezanega psa?

Na to vprašanje je odgovorilo 116 učencev. 41 učencev ali 35% se mu želi približati ali pa jim ni mar za psa. 19 učencev ali 16% se velikega psa boji. Sklepamo lahko, da se naši učenci bolj bojijo večjih psom kot manjših.

Graf 11 Kako se počutiš, če vidiš majhnega psa?

Na vprašanje, kako se počutiš, če srečaš majhnega psa je odgovorilo 118 učencev. 82 učencev ali 69% ga želi pobožati. 24 učencem ali 20% ni mar za psa. 6 učencem ali 5% ni prijetno ali imajo drug razlog.

2.1 Primerjava psa šolanega v pasji šoli, psa med šolanjem v pasji šoli in psa šolanega na domu

Za izvedbo eksperimenta smo določile nekaj ukazov, za katere menimo, da bi jih pes moral znati, da lahko uspešno sobiva z ljudmi in s svojo okolico. Ukazi, ki smo jih določile so: sedi, prostor, poleg in daj taco.

Kot **primer šolanega psa** smo uporabile 4-letnega labradorca po imenu Lun, ki se je šolal v Kinološkem društvu Maribor. Lun stanuje v predmestju Maribora.

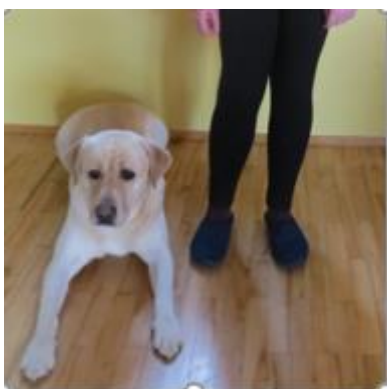
Slika 12: Ukaz »sedi«,
(lasten album).

Slika 13: Ukaz »taco«,
(lasten album).

Slika 14: Ukaz »poleg«,
(lasten album).

Slika 15: Ukaz »prostor«,
(lasten album).

Lun je vse ukaze opravil brez težav, kar potrjuje našo domnevo, da je šolanje v pasji šoli zelo učinkovito.

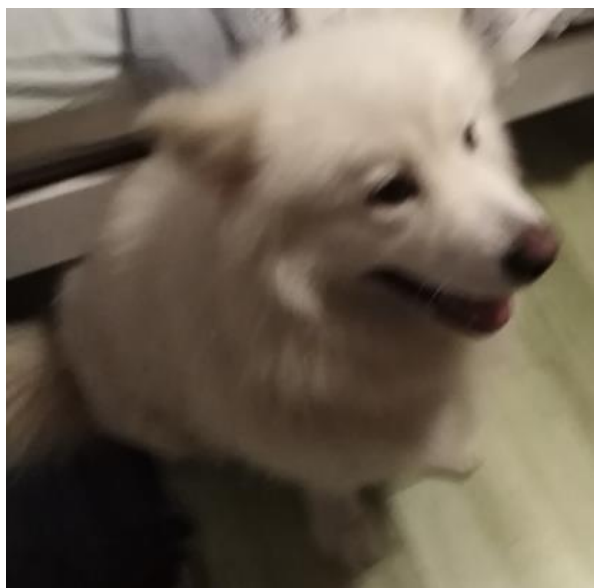
Kot **primer psa šolanega na domu** smo uporabile 1-letnega samojeda Bobija. Bobi stanuje na vasi v predmestju Maribora, v kraju, kjer se sprehaja malo ljudi.

Slika 16: Ukaz »taco«,
(lasten album).

Slika 17: Ukaz »prostor«,
(lasten album).

Slika 18: Ukaz »sedi«,
(lasten album).

Bobi je delo opravil le polovično, saj ne zna izvesti ukaza poleg.

Za **primer psa, ki je v fazi šolanja**, smo uporabili 1-letno psičko nemško boksarko Poppy, ki se šola v Kinološkem društvu Maribor. Poppy stanuje v centru Maribora in se sprehaja po področju, kjer je veliko ljudi.

Slika 19: Ukaz »sedi«,
(lasten album).

Slika 20: Ukaz »prostor«,
(lasten album).

Slika 21: Ukaz »poleg«,
(lasten album).

Slika 22: Ukaz »taco«,
(lasten album).

Poppy je vse ukaze izvedla brez težav, kar potrjuje našo domnevo, da je šolanje psa v pasji šoli bolj primerno, saj psička obvlada vse ukaze, čeprav še ni zaključila šolanja.

Menimo, da so ukazi, ki so jih izvajali psi, pomembni, saj na tak način izkazujejo poslušnost. Psi, ki so poslušni, lažje sobivajo z ljudmi in okolico. Naš eksperiment je pokazal, da sta šolana psa bolj poslušna in zaradi tega bolj obvladljiva ter lažje sobivata v družbi z ljudmi.

2.3 Intervju z inštruktorico za šolanje psov

Za podatke glede šolanja psov v pasji šoli smo povprašale izkušeno inštruktorico Dunjo Mach Ogrizek, ki že vrsto let izvaja tečaje na Kinološkem društvu Maribor.

1. Prosim vas, da se na kratko predstavite.

Moje ime je Dunja Mach Ogrizek in sem inštruktorica za šolanje psov.

2. Kako dolgo že delate na kinološkem društvu?

Na Kinološkem društvu Maribor delam 15 let.

3. Zakaj ste se odločili za tole službo (za delo vaditelja psov)?

Ker me veseli delo s psi in ljudmi.

4. Kaj vam je najbolj všeč pri tej službi?

Spoznavanje različnih pasem psov in njihovega vedenjskega značaja. Sodelujem tudi na različnih prireditvah, kot so razstave in tekmovanja.

5. Katera je najnižja starost vodnika oz. lastnika psa, ki je po vašem mnenju najprimernejša za šolanje psa? Zakaj?

8 let. Vodnik mora biti vedno fizično sposoben, da obvladuje psa.

6. Katera je najustreznejša starost psa za začetek šolanja?

4 meseci.

7. Na kakšen način se pes najbolje nauči ukaze in discipline?

Preko pozitivne motivacije, igre in hrane.

8. Katere so najpogostejše napake pri šolanju psa?

Nedoslednost vodnika ali lastnika psa.

9. Navedite prednosti šolanja psa v kinološkem društvu v primerjavi s šolanjem psa doma.

Naši tečaji potekajo po skupinah. Vsak tečaj je prilagojen glede na starost psa. Vse vaje potekajo na poligonu, kjer so tudi drugi psi. Prednost šolanja je v tem, da sta vodnik in pes pod nadzorom inštruktorja, kateri jim pomagata odpravljati težave pri šolanju. Če šolamo psa doma, nimamo takšnih pogojev kot v samem tečaju, kjer je prisotnih veliko število psov in ljudi.

3. ZAKLJUČEK

Raziskovanja smo se avtorice lotile z veliko vnemo. Ker je to naše prvo pravo raziskovanje, smo se dela raje lotile v skupini. Naučile smo se osnov raziskovanja, kaj vse je potrebno narediti, da nastane raziskovalna naloga. Pri raziskovanju smo naleteli tudi na težave, kot je pomanjkanje časa in usklajevanje skupinskega dela. Vsaka od avtoric ima namreč še izvenšolske dejavnosti.

Z osvojenim znanjem smo potrdile ali ovrgle naslednje hipoteze, ki smo jih tudi razložile.

Hipotezo 1, da je vedenje šolanih psov bolj predvidljivo od nešolanih psov **in hipotezo 3**, da se pes v pasji šoli šola bolj učinkovito, lahko **potrdimo** na podlagi intervjuja z izkušeno inštruktorico za šolanje psov ter eksperimenta, ki smo ga izvedle s tremi psi. Inštruktorica namreč pove, da so vodniki in njihovi psi v pasji šoli pod nadzorom inštruktorja in da se lahko napake pri šolanju sproti odpravijo. Zaključimo lahko, da je šolanje v pasji šoli bolj učinkovito.

S hipotezo 2 smo ugotavljali ali so psi učencev naše šole šolani. Ugotovili smo, da večina psov učencev naše šole nima šolanega psa. To smo izvedele iz ankete, ki so jo izpolnjevali učenci

naše šole. Naše predvidevanje je bilo napačno, saj je bila naša hipoteza ali so psi učencev naše šole šolani nasprotna od odgovora, da je večina psov učencev naše šole nešolanih in zaradi tega to hipotezo **ovržemo**. Pri opravljanju ankete pa smo tudi ugotovile, da nekateri anketiranci niso brali navodil oziroma vprašanj v anketi dovolj natančno in so pritrdilno odgovarjani na vprašanja, katera so predhodno zavrnili.

Hipotezo 4, da je med učenci naše šole pes najbolj priljubljen hišni ljubljencek **potrdimo**. Učence naše šole smo spraševale o vrstah njihovih hišnih ljubljencev in večina anketirancev je odgovorila, da imajo doma psa. Torej s tem odgovorom potrdimo, da je bilo naše mišljenje pravilno in da je pes res najbolj priljubljen hišni ljubljencek.

S hipotezo 5 pa smo ugotavljale ali so psi učencev naše šole šolani na domu zato, ker je pasja šola predraga. Anketa je pokazala, da je večina psov učencev naše šole šolanih na domu, saj se jim šolanje ne zdi pomembno oziroma ker nimajo časa, v manjšem odstotku pa se jim šolanje v pasji šoli zdi predrago. To hipotezo lahko torej **ovržemo**.

4. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Z izdelavo raziskovalne naloge želimo, da lastniki psov spoznajo pomembnost šolanja psov. Psi kot hišni ljubljenci postajajo pomembni sopotniki v življenju ljudi. Da bi bilo sobivanje psov in ljudi prijetno za vse, je potrebno, da se psi šolajo. Z našo raziskovalno nalogo smo dokazale, da je šolanje v pasji šoli bolj učinkovito kot da psa sami šolamo na domu. Strokovnjaki v pasji šoli lahko vodniku psa na ustrezen način pomagajo pri šolanju psa in lahko odpravijo morebitne napake pri urjenju psa, česar sami ne uvidimo, če psa šolamo na domu in moramo kasneje popravljati vzorce pasjega obnašanja. V raziskovalni nalogi smo raziskale tudi najpomembnejše discipline in ukaze, ki naj bi jih vsak pes poznal in izvajal, zato da lahko sobiva z ljudmi. Predstavile smo tudi pripomočke za šolanje psov. Menimo, da predstavljeno lahko koristi tistim, ki se odločajo za šolanje psa na domu in morebiti vzpodbuda lastnikom psov, da svoje pse šolajo v pasji šoli. Ugotovile smo, da je šolanje psa v pasji šoli pomembno tudi za socializacijo psa, saj tečaji potekajo skupaj z drugimi psi in tako se psi navadijo na ostale pse. Naša naloga je tudi pokazala, da se učenci naše šole bolj nelagodno počutijo, ko se srečajo z velikim psom, čeprav smo mnenja, da se tudi manjše pasme lahko obnašajo napadalno, če niso ustrezno šolane. Zaradi tega je pomembno, da vsak pes pozna osnovne ukaze poslušnosti, saj le na tak način lahko imamo nadzor nad obnašanjem našega pasjega ljubljence. Prav tako se nam zdi pomembno, da se lastniki psov zavedajo, da tudi zanje obstajajo določena pravila in obveznosti ter zakonske dolžnosti, ki jih je potrebno v družbi spoštovati in upoštevati, saj so v nasprotnem primeru lahko lastniki psov tudi kaznovani.

LITERATURA

- Amanda O'Neill: Najlepša knjiga o psih, 1999
- Dr. Bruce Fogle: Popolna nega in vzgoja psa, 1979
- Katharina Schlegl-Kofler: Pasja šola na karticah 2007
- Gina Spadafori: Psi za telebane, 1997

- Mr. Pet. Dostopno na: <https://www.mrpet.si/evolucija-psov-zgodovina-razvoja-psa-p-15595.aspx> (1.1.2019))
- (<https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=%C5%A1olati>, 15. 1. 2019)
- http://www.kinolosko-drustvo.com/cgi-bin/stran.pl?id=1&templ=0&izris=pisiHTML&st_strani=4&jezik=slo, 2. 12. 2018)
- <https://pasja-sola.si/oprema-za-uspesno-solanje-psa/>,
- <https://www.mrpet.si/kako-uporabljati-kliker-p-17703.aspx>, 2. 12. 2018)

- <http://www.dzzz-posavje.org/zakonske-dol382nosti-lastnikov.html>, ZAKONSKO DOLOČENE DOLŽNOSTI LASTNIKOV PSOV, 2007 (1. 12. 2018)

- <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-2841/odlok-o-obveznostih-lastnikov-in-skrbnikov-psov-na-javnih-mestih-na-obmocju-obcine-mokronog---trebelno/#1.%C2%A0%C4%8Dlen>. URADNI LIST RS, 2016 (1. 12. 2018)

ANKETA

Smo sedmošolke, ki letos izdelujemo raziskovalno nalogo o šolanju psov. Prosimo, da si vzameš nekaj minut časa in odkrito odgovoriš na zastavljena vprašanja. Anketa je anonimna. Hvala za tvojo pomoč.

1. Starost

2. Spol

Moški

Ženski

3. Ali imaš hišnega ljubljence?

Da.

Ne.

4. Če si na 3. vprašanje odgovoril z ne, označi zakaj ne?
Možnih je več odgovorov.

Starši mi ne dovolijo.

Zaradi alergije.

Nimamo primerne prostora.

Drugo:

5. Če si na 3. vprašanje odgovoril z da, označi zakaj da?

Možnih je več odgovorov.

Ker imam rad živali.

Zaradi družbe.

Zaradi varnosti.

Drugo:

6. Ali imate doma psa?

Da.

Ne.

7. Zakaj doma nimate psa?

Psov se bojim.

Starši mi ga ne dovolijo.

Drugo:

8. Če imaš psa, ali je šolan?

Da.

Ne.

9. Ali si psa šolal sam doma ali v pasji šoli?

Doma.

V pasji šoli.

10. Če tvoj pes ni šolan, odgovori zakaj ni?

Ni se mi zdelo pomembno.

Bilo je predrago.

Nisem imel/a časa.

Drugo:

11. Kako se počutiš, ko na cesti srečaš psa?

Ga želim pobožati.

Se ustrašim.

Mi je vseeno.

12. Kako se počutiš, če greš mimo velikega privezanega psa?

Ni mi mar.

Bojim se.

Želim se mu približati.

Drugo:

13. Kako se počutiš, če vidiš majhnega psa?

Ni mi mar.

Ni mi prijetno.

Želim ga pobožati.

Drugo: